شانۆگەری

ئۆپەرێتی تراژیدی شۆڕمەحمودو مەرزن گیان

بەشی یەکەم
دیمەنی یەکەم

شوێن : گۆڕەپانی پێش ماڵی میرزا چاوشین

رەشاغە : (بەتووڕەیی بانگی میرزا دەکا) بەخولاّ هێندەم نەماوە شەق بەرم !

میرزا : (دەگاتو دەستی دەخاتە سەرشانی ئاغە) دوژمنت شەق بەرێ . . خولاّیارێ دەیفەوتێنین !

رەشاغە : (بەتووڕەیی دەستی میرزا لادەبا) هەر قسەت هەیە . .

میرزا : (بەزەردەخەنەوە) نا . . نا ، بەلاّم برازاتەو دەسگیرانی مەرزن گیانە .

رەشاغە : (بەتووڕەیی) ئەو نەگبەتە ؟ من لە کوێ ئەو گاوانە لۆتیە لە کوێ !

میرزا : باشە ، لەکاتی خۆیدا لەبەردەم خەڵکی (بێئاو) تۆو رەحمەتی برات لێکتان مارە نەکردوون ؟

رەشاغە : (بەچاو سوورکردنەوە) دمت بگرە ، برای چیو مارەکردنی چی ؟ ئێمە کوری ئەمرۆیین .

میرزا : هەر خۆمانین ، مەحمودی برازات شوهرەتی شۆڕەسواری بە گاڵتە وەرنەگرتوە

رەشاغە : پیاوی وەك تۆم هەبێ دوژمنم بۆ چیە ؟ !

میرزا : ئازایەتیو سوارچاکی مەحمود هیچ ، ئەی زمانی خەڵکەکە ؟

رەشاغە : زمانیان دەبرم . . ئەی بۆ ئەوە ناڵێن کە باوکی مرد بەخێوم کرد تا گەیشتە ئەم رۆژە ، ئێستایش بۆتە درکی نێو ماڵم .

میرزا : برازاتە

رەشاغە : هاشاوەلیلا : ئەگەر کارێکت پێدەکرێ باشە ، ئەگەرنا چەنە چەنی پێ ناوێ !

میرزا : (بەقسەی تووڕە دەبێ) باوکیشی ئەسوتێنم

رەشاغە : (بەسەرسوورمانەوە) چلۆن ؟

میرزا : عەرزی ئاغام دەکەم . . بەسەرکردایەتی بینێرە سەر سەرداری عوسمانی

رەشاغە : قسەت کرد ، ئەمن دەڵێم (نێرە ئەتۆ دەڵێی بیدۆشە»

میرزا : قوربان قسەم تەواو نەبووە

رەشاغە : (بەدەست وەشاندن) بابزانم

میرزا : (لێی نزیك دەبێتەوە) شۆڕمەحمود بانگ بکەو بڵێ : کوڕم ئەوە سەرداری عوسمانی خۆی ئامادە کردووە هێرشمان بێنێتە سەر ، خۆیشت دەزانی پیر بوومو هێزی جارانم نەماوە ، میراتگری منیش مەگەر تۆ نەبی ؟ بۆیە بڕیارمداوە بەخۆتو سوپایەك بەر لەوان هێرشێکیان بۆ بکە .

رەشاغە : ئەی تۆ نازانی سەرداری عوسمانی دەبێتە زاوام ؟

میرزا : چلۆن نازانم ، کاتێ شۆڕ مەحمودی برازات

رەشاغە : (بەتووڕەیی قسەی پێدەبڕێ) مەڵێ برازات !

میرزا : باشە قوربان . . هێشتا قسەکانت تەواو نابێ حودە رەزامەندی خۆی پیشاندەدا ، چونکە سەردار خوازبێنی دەسگیرانی کردوەو داخ لە دڵە !

ئینجا تۆیش قاسیدێك بنێرەو هەواڵی هێرشەکەی حودەیان پێڕابگەینێ «ئاوان بێنەو دەستان بشۆ»

رەشاغە : قسەیەکی جوانە ، بەلاّم نامەوێ جارێکی تر گوێم لە

ئەسعەد عەدۆ
ئامادەی کردووە

ـزاو دەسگیران بێ !
(لەگەڵ زەردایی ڕۆژئاوابوون هەردووکیان ـدەم بە پێکەنین بەرەو دیوەخانی ڕەشەئاغە دەڕۆن)

دیمەنی دووەم

شوێن : دیوەخانی ڕەشەئاغە

(دیوەخان پڕە لە خەڵك ، شۆڕ مەحمودیش لەگەڵ خزمەتکارەکان لە ناو پێلاوەکان بە خەمناکی دانیشتووە ! لە ـکاو ڕەشە ئاغە هەڵدەسێ‌و بە پێکەنین دەگاتە لای شۆڕمەحمود ، ئەو کارەی ئاغە دانیشتوانی دیوەخانی حەپەساند ، شۆڕ مەحمودیش لە خۆشیان دەم بە پێکەنین خۆی داوێتە سەردەستی مامەی ، مامەیشی دەستی دەگرێ‌و دەگەڕێتەوە شوێنی تایبەتی خۆی ، شان بە شان دادەنیشن‌و لە دوای چایە خواردنەوە . . ڕەشە ئاغە لە نزیکەوە بێ ئەوەی کەسێك گوێی لە قسەکە بێ پیلانەکەی میرزای پێ دەڵێ)

شۆڕمەحمود : (بەسەرسوورمانەوە) گاڵتەم پێ دەکەی ؟

ڕەشاغە : (بەپێکەنین دەست دەخاتە سەرشانی شۆڕمەحمود) گوێ بگرن خەڵکینە ، سەرداری عوسمانی دەیەوێ هێرشمان بۆ بێنێ . . بەڵام خەیاڵ خاوە ، جا پێویستە دەستوەکەریەك بکەین ! بۆیە بڕیارمدا شۆڕ مەحمودی برازاو دەسگیرانی مەرزن گیانی کچم‌و شۆڕە سواری (بێ ئاو) ببێتە سەرکردەی ئەو سوپایەی هێرش دەکاتە سەر ناحەزمان ، لە دوای گەڕانەوەی شۆڕ مەحمود خولایاربێ زەماوەندی ئەو دوو ئامۆزایە ساز دەکەین .

میرزا : (ڕوو دەکاتە شۆڕمەحمود) سەفەرخێر ، جا ئاغام خۆش بێ ، شۆڕ مەحمود شیاوی ئەم مەنزلەیە .

سەعەگەر : (بەچاوێکی قوچاو) ئەشهەدومابیلا «ماڵ بە ماخۆی نەچێ حەرامە» مەگەر برازای ئاغە نەبێ ؟ !

ڕەشاغە : (بەفیزەوە) میرزا

میرزا : (دەست لەسەرسنگ) بەڵێ قوربان

ڕەشاغە : جل‌وبەرگێکی جاڵسی بۆ خۆت‌و سەعەگەرو مەحمود بکرە

میرزاوسەعەگەر : (پێکەوە) لەسەروماڵت بەزیادبێ

ڕەشاغە : (ڕوو دەکاتە شۆڕمەحمود) دەمەوێ بەیانی زوو خۆت‌و سوپات ئامادەبن .

شۆڕمەحمود : (لەسەرەخۆ) چلۆنی دەڵێی وادەبێ (دەڕوا)

دیمەنی سێیەم

شوێن : ژوورە کەلاوەکەی خالۆ فەیزوڵلای کۆنە نۆبەدارە بە ئەمەکەکەی باوکی شۆڕ مەحمود .

(شۆڕ مەحمود بە خەمناکی لە خالۆ وەژوور دەکەوێ)

خالۆ : (لەبەری هەڵدەسێ) کوا برادەرەکەت ؟

شۆڕمەحمود : (پشت بە دەرگاکە وەدەنێ) بۆ برادەر ماوە ؟

خالۆ : ها . . ها ڕۆڵە ، سەلام سەلامی خولایە

شۆڕمەحمود : (بە قورگێ گیراوی) هاتوومە بۆ گەردەن ئازایی !

خالۆ : (دەستی بە چاوی دادێنێ) خەونت دیووە ؟

شۆڕمەحمود : مامە ڕەشە !

خالۆ : بە نەعلەت بێ . . مەسەلەی مەرزن گیانە ؟

شۆڕمەحمود : لەو بابەتەیە . بەڵام بە پیلانێکی تر

خالۆ : پێشینان درۆیان نەکردووە «مامان برازا بزرکرد . خالان خوارزا مەزن کرد» ئا وەرە دانیشە بزانم چی قەوماوە .

شۆڕمەحمود : (دادەنیشێ) مامە ڕەشە دەمنێرێتە شەڕێ . . دەیەوێ لە نێوم ببا !

خالۆ : نەکەی ! ئەوە پیلانە ، ئەو ناپیاوە لەوە زیاتر چی دەوێ ؟ ئاغایەتی‌و بردی ! ماڵ‌و سامان دەستی بەسەرداگرت ! نەدانی مەرزن گیان هەمووی گوتمان حەواڵەی خولابێ ، بەڵام لەناوبردنت ! نەخێر هەزار جار نەخێر . .

شۆڕمەحمود : (سەر لەسەر ڕانی خالۆ فەیزوڵلا دادەنێ) خولایاربێ دەبێ بەسەر بڵندی بێمەوە ئینجا من‌و ئەو . .

خالۆ : (دەست بەسەر سەری شۆڕ مەحمود دادێنێ) بەقسەی ئەو نائەموارە نەکەی . ئەوە میرزا . ئەوە سەعەگەر .

ئەوانی تر . .
شۆڕمەحمود : دوعام بۆ بکە . . ئەو مەهانەیش دەبڕم ، لەبەر چاوی مەرزنی ئامۆزام
خاڵۆ : بەقسەی من بکە مەچۆ
شۆڕمەحمود : (لەسەر ڕانی خاڵۆ لادەچێ) دەتەوێ کیژۆکاڵی (بێئاو) سەرزەنیشتی مەرزن بکەنو بڵێن ئەوە لاوی بەر دلان بوو . . نەخێر خاڵۆ گیان ، یا ئەتەوێ شوهرەتی شۆڕە سواریم لە نێو خەڵکا نەمێنێ ؟ !
خاڵۆ : خولاّ دەزانێ حەزناکەم ، بەلاّم
شۆڕمەحمود : (قسەی پێدەبڕێ) دوعای خێرم بۆ بکە (هەڵدەسێ بڕوا)
خاڵۆ : دوعام بە ئاهی بێ باوکان بێ .

دیمەنی چوارەم

شوێن : حەوشی کۆشكو بالاّخانەی مەرزن گیان
(شۆڕ مەحمود دەچێتە لای مەرزنی ئامۆزاو دەسگیرانی بۆ خولاّحافیزی)
شۆڕمەحمود :
«کیژێ بێ باسەتو باسەت پێنەدراوی
ئەوە شەڕە ئێستا دەست دەینە مەقەندالّی»
مەرزن گیان :
«ئەوە کاری بابمە دەتنێرێ بۆ جەنگی
ئاگادارتبی ئەلیاسی لە بەحرو خدری لە چۆلو بەڕی»
شۆڕ مەحموود :
«بابت دەمنێرێتە سەفەرێ تێناگەم نەبە بریندار ، نەبەکوژراوی ، نەبە نەخۆشی دێمەوە نەبەئەنگواوی»
مەرزن گیان :
«یارەبی لاوە لە پاشت بەجێنەمێنێ بەژنەکی باریكو دووکولمە لیمۆیی یە»
شۆڕمەحموود :
«زەردە مەمکانت لە منێ غەریبێ حەپس کردووە لە ژێر کراسەکی مەخمەلیدا بە میسالی» .
مەرزن گیان :
«خەبەری ناخۆشم بۆ نەیە سەرم بەرمەوە بەر کووپەڵەی دەخمی یە»
شۆڕ مەحموود :
«هەرمێ گولاّوی موئمنی دوعای بەخێرم بۆ بکە ئێستە لێنەقەوماوی»
مەرزنگیان :
«خولا ئاگادارتبی ، پاشی توو زیندەگانیم بۆ چی یە»
شۆڕ مەحموود :
«ئەمن دەچمەوە سەفەرێ هاتونەهاتی
ئەتو دەبی گەڵێك خوێنت بێتەوە لە دوو چاوی»
مەرزنگیان :
«ئەمن ئیفتخار دەکەم ئەتۆ هاتیە کنە من بەعەزمی خولاّ حافیزی یە
شەرت بی تا دەمرم بۆت بکەم یا ئەللاّ ئەللاّ ڕەبی یە
ڕەبی کۆمەکت پێبکەن چل سوارەی غەیبی یە
هەتا دێیەوە لە من وایە (بێئاو) چۆلە ، ئاوەدانی تێدا نیە»
(تاریکی دەکەوێتە سەر شۆڕ مەحمودو مەرزن ، ڕووناکی بۆ سەر شایەر لە کونجێکی شانۆو کتێبێکی لەبەردەست دایە ، بەم جۆرە تا کۆتایی)
شایەر : مەرزن دەڵێ :
«زەینی خۆم دەداوە دەرکێ ماڵە بابم لە سواران گرمە گرمەو ناڵە ناڵە
ئەورۆ دەروونم خۆش نابێ زارم یەکجاری زۆر تاڵە
دڵم وەکو هەوری ئاسمانێ گەوالێ گەواڵە
پێم خۆش نیە لاوە بچیەوە سەفەرێ هاتونەهاتی
بەبێ سەندو قەبالاّت بەردی ساردو گەرمت نەیێتەوە سەر ڕێیە
بەدووربی لە دەردێ بەلاّیێ ، ڕەبی زوبانم بیتەوە لاڵە
بە میرات بەجێ نەیێلی بەژنەکی باریكو دوو چاوی کاڵە»

مەرزن گیان :
«لە دڵەکەی من گەریٚ چەند لەژانە
دەڵیٚی بەحری شنوٚیی ٚیە لاوە
خودا بەویٚ رۆژیٚ نەکا ، لە دونیایشم بەس بۆ نەبی لە قیامەتم
نەمات پیی ٚیە
بابم پەڵپی لی ٚگرتووی ، لە خولاٚم تەڵەبە بگریتەوە ئازاری گلی»
شایەر : مەرزن دەڵیٚ :
«تەما دار بووین ئەو ساڵە چیغ و چادرمان بچیٚتەوە هەوار خدری
موقەدەری هەق دەستی لاوی نەهیٚشت تەواو نەبوو خەیاڵ دەگەڵ فکری
ئەما لەو سەفەرەی بیٚیەوە پیٚم چاکتری
ئەتوو زەینەکەی خۆت بدەوە کراسەکی مەخمەڵداری
لەسەر گراوی پانیم وەکو فەرەنگی
تەماشای زەردە مەمکانم کە لەبن کراسەکی مەخمەڵداری هەڵدێنیٚ ژەنگی
هەتا دیٚیەوە دادەنیشم بە خاماکی و بەبیٚ دەنگی»
مەرزن گیان :
«زەینی خۆم دەدا کۆسرەتی شاڵەبەگیان لیٚی دەپشکوتن هەلاٚڵەو بەیبون و شلکە گیا خاوە
نێرگز بۆنی خۆشە تازە جنجنی بە گوڵەوە ناوە»
شایەر : مەرزن دەڵیٚ :
«ئەتوو دەزانی من زۆر نارەحەتم تازە بنی مەمکانم داناوە
خۆ لە خەڵکی حەرامە چونکە خودای تەعالاٚ بۆ پەنجە کوشینی بۆ تۆ داناوە
چونکە دەڵێن مەزن گیان لە شۆر مەحمودی مارەکراوە
ئەتو تەماشای کولمەت نەکردم دەڵیٚی شەمامەی حەفت رەنگی‌یە شەختەی
پاییزیٚ لیٚداوە»
مەرزن گیان :

«ئەتو تەماشای بەژنیٚم ناکەی دەڵیٚی چناری عەرعەرە
بە ئەمری خودای بە بیٚ گریٚ خولقاوە
دەسەلاٚتی بابم نیە ، دەنا کاریٚکی وام دەکرد نەچیەوە ئەویٚ
سووکە سەفەریٚ پیٚم
دەڵێن مەرزن گیان حەیای نەماوە»
شایەر :
«ئەوە شۆر مەحمود لە پشتی وولاٚخی دەکرد زینەکی مووروەسەع ، لەزاری دەکردەوە
دانەلغاوە
هاواری دەکرد یونس ئەگەر ئەلیاس لە بەحریٚدا ماوە
شۆر مەحمود ، دڵم خولاٚ تۆفیق داوە
ئەوە حاکمانی تەرك و تورکمانیٚی ستاندو گەراوە»
شۆرمەحمود :
«جا دەبی کیژیٚ لە کیژانم زیٚدە
سینگم بۆ بکەی بە باغی شەداد ، بۆ منی هەڵێنیەوە گۆشە چاوە
هیٚندەك بلٚێن حۆری ئاسمانە
هیٚندیٚك بلێن خیٚر کۆترە سەری لیٚشیٚواوە»
شایەر : شۆرمەحمود دەڵیٚ :
«کولمەت بە من بمیٚنی بە گوڵی دەکویٚستان خونچی تازە شکۆفەی داوە ، بولبول لەسەر گوڵ دەخوێنیٚ حەیفە پەیمانمان دەبیٚتەوە
بلاٚوە
جا خولاٚحافیزت لیٚ دەکەم دەوڵەت زیادو ماڵ ئاوە
نازانم نەئەجەلە نەخولاٚ تەرەقی لەشانی من ناوە
تا ئیٚستا رۆژیٚ سیٚ جارم دەدیتی پیٚم وایە ئەوجا لەمن دەبیەوە بە قانی
چونکە ئەمن دەچمەوە سەفەریٚ هات و نەهاتی»
شۆرمەحمود :
«گەردەنت بە من بمیٚنی بە بەیداخی رۆمیان ، ئەگەر با دەیشەکیٚنی چلەی زستانە

چاوت بە من بمێنی بە ئەستێرەی رۆژێ ئەوا هەلأت لە پیرە کوێستانە
دوعای بەخێرم بۆ بکەن خزمینە پێم وایە وەختی دەست لێك بەردانە»
مەرزن گیان :
«ئەگەر خولاّ دەکا لەو سەفەرەی دەگەرێیەوە دواوە
سینگمت بۆ دەکەم بە باغی خواجە حەسەنی ، ئەگە تازە ریشەی هەناری لێداوە»
شایەر : مەرزن دەلێ :
«جا من چلۆن کوێر نەبم دەنگی رەسو خالّ خالّو ئاوزەنگی لاوەکەی من
لەبەر دەرکێ مالّە بابم نایێ
جا من چلۆن ئازارێك نەمگرێ
ئەگەر نەلێم سینگ‌و بەرۆکی من دەستی شۆڕ مەحموودی تێدایە»
مەرزن گیان :
«شەرت بی نەیلێم بای ئەمالّ بچتەوە نێو سینگ‌و مەمکانم
هەتا لەو سەفەرەی دەگەرێیەوە دواوە»
شایەر :
«شۆڕ مەحمود دەپیێ کردووە جوتێك چەکمەی سایل
نەمامی بنی کوردی وەستا نەسری‌یە
سوارە لە وولاّخی خالّ خالّ ئەسلّ شێر غەزالّی‌یە
سمت تەبەق گوێ مەسقەتی ئەسلّە بەحری‌یە
لە شانی کردووە رمبەکی دم رەشی هەژدە قەفی‌یە
بە خوێنی نەکردووە لێ‌دەتکێتەوە دلۆپەی دەخوێنی‌یە
لەبەرێ دایە خەنجەرەکی دەبان ئەسلّە وەستاکاری‌یە
قەدیمی زەمانی دەلێن لەبەرکەسدا خەنجەری وانی‌یە»
مەرزن گیان :
«رەبی بەدووربی لە موقەدەری حەفت دەستی ئیلاهی‌یە
خۆ قەسەم بەوەیکەم نەلەگوینی کەسە ، نەکەسی لە گوینی‌یە
خۆ لە توو زیاتر من تەمام بەکەسی دیکە نی‌یە»
شایەر : مەرزن گیان دەلێ :
«دەترسێم خاتری خۆتکەی جوان چاکیم بەبێ مرادی بەرمەوە بن
باری سیدە گلی‌یە
ئینشالّلاّ قسمەتی تۆیە قسمەتی هیچ کەسی‌دیکە نی‌یە
ئەدی ناروانیە گواران ، تۆقان ، زێران ، کرمەکان دەگەلّ بەندی پیرە گوارێ
بابان‌وێرانم قەلەندەرم پاشی توو فرمێسك لە چاوم دەبارێ
خۆ لە توو زیاتر کەسم لە مالّە باب‌و بابەواناندا نی‌یە
ئامانەتداری تووبی حەزرەتی وەیسەل قەرەنی‌یە
یونس لە دەریایە ئەگەر لە زگی ماسیدا قەراری نی‌یە»
مەرزن گیان :
«وێنەم بکێشە لە جێگایەکی چۆل‌وبەری بلێ : هەر من هەمە دۆست‌و یاری بۆ توو دەبیتەوە بە قنیات‌و بە حەسەنەوات هەموو سبحەینان‌و ئێوارێ»
شایەر :
«باز ئەوە هاتە دەرێ لە قۆشخانە شمقارە بازە شەهێنە تەولانە
ئەوا مەرزن دەگرێ دەلێ : خولاّوەندی میری مەزن جوتێك هەناری لەسەر سینگی من دانایە
سەلاّی گەورەو گرانم لێ‌رابوو کلفەتان بۆم بگێرن شینگایێ بۆم دابنێنەوە خنخانە»
مەرزن گیان :
«دلّم یەکجار زۆر لە ئێشەو لە گەرمە ژانە
زۆر دەترسێم شۆڕ مەحمود بە خولاّی پێم وایە وەختی دەست لێك بەردانە»
شایەر :
«ئەوەبوو بە هەلاّ هەلاّو گرمەگرمی سواران هەرکەس لە خزم‌و ئەقرەبای خۆی دەکا خولاّحافیزی‌یە

ﻪشکری وا له هیچ شاخاتێك‌دا نی‌یه
شۆڕ مه‌حمود ده‌گه‌ڕاوه بۆ حه‌ره‌مخانه به عه‌زمی خولاحافیزی‌یه
ده‌یگوت : کیژێ له کیژانم زێده
ئه‌من کۆمه‌کم نیه ، ئه‌مما زۆرم ئومێد به به‌ژنه‌کی باریك‌و دوو
داوو ده‌لنگی حاجی حوسێنی‌یه»
شۆڕ مه‌حمود :
«قوربانی دوو چاوی شه‌هێنت بم ده‌گه‌ڵ سینگه‌کی سپی‌یه
هاوارم وه‌به‌ر حه‌زره‌تی ئیبرائیم‌و حه‌زره‌تی ئیسماعیله
ئه‌گه‌ر بۆ وان داندرا کابه‌تولڵلا به ئه‌سه‌حی‌یه»
شایه‌ر :
«مه‌رزن گیان ده‌گریێ به چاوێکی بازو به ئه‌برۆیه‌که شه‌هێنه
ده‌ڵێ : خولاوه‌ندی میری مه‌زن ، ئه‌توو شۆڕمه‌حمودی له من
مه‌ستێنه
نیوه‌ی به‌ربه‌رانی ده‌که‌م نه‌زری خێری مه‌ولودی پێغه‌مبه‌ری بۆ
فه‌قیرو هه‌ژاری بێ وێنه
ئه‌ی خالقی میری مه‌زن ئه‌توو به کون‌فه‌یه‌کونێ دنیات دانه
وه‌جه‌رگی دوژمنی لاوه‌که‌ی من بکه‌ویته‌وه تیری سه‌ر به په‌یکانه
به‌میرات له‌پاشی به‌جێ نه‌مێنێ به‌ژنه‌کی باریك‌و کیژه‌کی وه‌کو
مه‌رزن‌گیانه»
مه‌رزن گیان :
«ئه‌ی خولایه ، خولایه‌کی بێ‌مه‌کانه
ئه‌گه‌ر ئه‌توو ئه‌رزو ئاسمانت به کون‌فه‌یه‌کونێك دانه
تابووتی بۆ دوژمنی لاوه‌که‌ی من بێنن ، بۆی بێنه‌وه گۆڕو
گۆڕخانه»
شایه‌ر :
«ئه‌وه شۆڕ مه‌حمود به‌شانی ڕاسته‌دا ئاوری ده‌داوه
مه‌رزن‌گیان ده‌تکوت جه‌یرانه سه‌ری لێ‌شێواوه
به‌زاری زه‌رده‌خه‌نده فرمێسکی ده‌هات له هه‌رتك چاوه»
ده‌یکوت :
مه‌رزن گیان :
«له دوعای به‌خێر زیاتر چ ده‌سه‌ڵاتی دیکه‌م نه‌ماوه
چاوه‌ڕێی ئه‌وه‌م ئه‌گه‌ر بگه‌ڕێته‌وه لاوه‌که‌ی من ده‌گه‌ڵی
ببمه‌وه به کامڕاوی به ئه‌ملانی»

به‌شی دووه‌م

دیمه‌نی یه‌که‌م

شوێن : دیوه‌خانی ئیحسان بێگی سه‌رداری عوسمانی
(چه‌ند پیاو ماقولانی ووڵات له ده‌وروبه‌ری ئیحسان بێگ
دانیشتوون ، له ناکاو عه‌سافی نۆبه‌دار به په‌شۆکاوی دێته
ژوور ، به‌مل که‌چی له‌به‌رده‌م بێگ ڕاده‌وه‌ستێ)
بێگ : لاڵ بووی قسه ناکه‌ی ؟
عه‌ساف : بێگ ، سه‌عه‌گه‌ڕ قاسیدی ڕه‌شه ئاغه‌ی
(بێ‌ئاو) گه‌یشت
بێگ : (به‌زه‌رده‌خه‌نه‌وه) با بێته ژوور (ڕوو ده‌کاته
دانیشتوه‌کان) وادیاره مه‌سه‌له‌ی مه‌رزن گیانه
سه‌عه‌گه‌ڕ : (به‌چاوێکی قوچاو ، خۆی داوێته سه‌ر ده‌ستی
بێگ) بێگ ، ئاغه‌م ڕێزی بۆت هه‌یه .
بێگ : ئه‌و . . چۆنه ؟
سه‌عه‌گه‌ڕ : (به‌خه‌مناکی) چلۆن‌بێ ! هه‌تا ئه‌و سه‌گساره
مابێ . . . !
بێگ : مه‌حموود ؟
سه‌عه‌گه‌ڕ : به‌ڵێ قوربان ، مه‌حمودو دم ڕووته‌کان له‌سه‌ر
مه‌سه‌له‌که‌ی تۆ له ئاغه ڕاست بۆونه‌ته‌وه .
بێگ : (قسه‌ی پێ‌ده‌بڕی‌و ڕووده‌کاته دانیشتوه‌کان)
به‌خولا ئه‌و کوره شێته مه‌رزن چلۆن مێردی پێ‌ده‌کا ؟ !
: سه‌عه‌گه‌ڕ : له‌به‌رئه‌وه ڕه‌شه ئاغه ناردوومی
بێگ : چی وت ؟
سه‌عه‌گه‌ڕ : مه‌حمود . . هێرشت بۆ دێنێ
بێگ : (به‌قاقای پێکه‌نین) هێرش ؟ ! وه‌ك سه‌گ
ئه‌ی‌تۆپێنین
سه‌عه‌گه‌ڕ : (به‌ترسه‌وه) به‌ڵام ئه‌وه نێوی شۆڕ مه‌حموده

بێگ : لە وولاتی (بێئاو) نەك لێرە ، تۆ بگەڕێوەو بە ئاغات بڵێ : چاوەڕێ بێ بە خۆمو سەری ئەو هەتیوە دێمەوە خوازبێنی مەرزن گیان

سەعەگەر : (دەست لەسەر سینگ) ڕەشە ئاغەیش بەم ئومێدەیە (دەروا)

بێگ : سوپا ئامادە بکەنو بڕۆنە بەراپی

جێگر : ئەمردەکەی . . بێگ ، چ ئامۆژگاریەکی ترت هەیە ؟

بێگ :

«دەجاوەرن سواران باوەخڕبن دڵەوگیری دوژمن بکەن ڕۆژی لی‌قەومانە
کەلەك دەکەویتە گۆڕی ڕۆژی دڵ ئێشانە
غافڵی شۆڕ مەحمود مەبن پیاوێکی زۆر گەرمو زۆر چاك زانە
ئابروومان نەبەنەوە لێمان بستێنی مەملەکەتی باپیرانە»

شایەر : (باسی شەڕەکە دەکا)

«سەڤی سواران دەگیرا هەمووی زێڕی لە خەنجەری داوە
دژی شۆڕ مەحموودینە تا لەو سەفەرەی نەگەڕێتە دواوە
شۆڕ مەحموود هەرجارێ ڕکێفی بۆ وولاخی شێر غەزالی دەردەهێناوە
دوازدە کەسی لە میرو سەردار عێلان فڕێ دەداوە
سەنگەری بەتاڵ دەکردن لەشکری عەولای حەسۆی دەشکاوە
شۆڕ مەحموود تەنگەی زینی شل نەکردۆتەوە
لەزاری وولاخی دەرنەهێناوەتەوە دانە لغاوە
وابزانم سامی نەریمانە تازە سەری لەبن گلێ دەرهێناوە
بۆ خۆی لە شەڕێبەو ڕوحی لەکن مەرزن گیانە
مەرزن گیان دڵی بردۆتەوە حەپسخانە
بەرناپی بەستویەتی بە زنجیری دەزولفانە
بەپەلەیە زوو بگاتەوە بەژنەکی باریكو دوو کولمەی شەوچرایە»

مرزن گیان : (بەتەنیا دەردەکەوێ)

«پەکی پی‌نیە ، ئەوەی لە دڵی من دایە
هەرچەندی دەکەمو دەکەم بە هیچ شتێك سوکنای دڵم نایە»

شۆڕمەحمود : (بەتەنیا لەکاتی گەڕانەوە)

«بەژنی مەرزن گیانم دەڵێی چووزە بیزایە
ئۆخەی ئارامی دڵەکەی من کەس لە قابلیەت توو نایە»

شایەر :

«ئەوە شۆڕ مەحموود لەشکرەکەی دەشکاندو کەلەك دەکەویتە مەیدانێ
مەگەر خولا دەنا کەس بە سەفتو قەباڵی وان نازانێ
ڕۆژی هەلاتنو تیر پێوەنانێ
ئەوە مەرزن گیان چووە گەڕانێ
ئێستا خەبەری فەتحی شۆڕ مەحمودی نەزانیوە»

مەرزنگیان :

«تا لاوەکەی من دێتەوە ، مردن بۆ من خۆشترە لەو ژیانە
ئەدی بۆچی بۆمنی نەناردووە نامونیشانە ؟
هەتا ئەمن سینگی خۆمی بۆ بکەمەوە بە دەفتەرخانە
مەمکی خۆمی بۆ بکەمەوە بە فنجانە
چاوی بۆ بکەم بە ساقی وەختی شەراب گێڕانە»

شایەر :

«لەو عەینەدابوو دەرکەی لەسەرخۆی دادەخستو گاڵە گاڵو ناڵە ناڵە
دوو سواری پەڕ بەسەر لە دەرکی مەرزن گیان ڕاوەستاوە
کاغەزو خەبەری شۆڕ مەحموودیان لەبۆ مەرزن گیان دەهێناوە»

(ئەم دیمەنە بە وێنە پیشاندەدرێ)

مەرزن گیان :

«ئۆخەی خەبەرم بۆ هات ئارامی دڵەکەم نەچۆتەوە بادە پەنایە»

شایەر :

«ئەوە مەرزن گیان بۆ شۆڕ مەحمودی دەنارد ئەمانەتی‌یە
لەعلی ڕومانە ، یاقوتی عبدالحسینە ، زێڕ سپی‌یە
ئارەقەی بن پرچانە ووردە ئارەقەی مابێن سینگو هەردوو

مەمکی‌یە»
مەرزن گیان :
«شوکرانەی خولاّم زور کرد ، دوعای من بۆیە کاری خۆی کردی‌یە
دوژمنت کوێر بووە ، وەدەستت کەوت فەتحو نەسرەتی‌یە»
شایەر :
«مەرزن گیان وەلاّمی بۆ شۆڕ مەحمودی دەنارد ، بەوەیکەمە ئەگەر بینای چاوە
شەوێ بێ‌خەوم لەبەر خەیالاّت خەوم نەکەوتۆتەوە لە هەرتك چاوە
وەختە دلّم بتۆقی بۆگەنیم بێتەوە لە جەرگ‌و هەناوە
کە شۆڕ مەحمود ببینم وادەزانم تازە خولاّ دنیای داناوە»
مەرزن گیان :
«ئاخ بە چاوی خۆم بمدیبا سمێلەکی خورمایی لەسەر کولّمەکی پڕ گولّ داناوە»
شایەر :
«جاوەکی شۆڕ مەحموود پیێی دەگەیشت کاغەزی مەرزن گیانە
وەکو بمری بیبەنەوە سەر قەبرانە
لەبن گوێی بێ خرەی پاچو پێمەرانە
چونکە قسەی مەرزن گیان بۆ ووی ئعتبارو مومتانە»
شۆڕمەحمود :
«شل‌وملو خاسەکەوی زۆر زۆر جوانە
چونکە خەیالّو مرادی دلّی من ئەوەیە ، ئارامی لەبەردلاّنە وەکو پەری ، هێندەك دەلّێن لە ئەرزن ، هێندێکیش دەلّێن لە ئاسمانە»
شایەر :
«ئەوە جا شۆڕ مەحموود بە دزی مامی دەهاتەوە کن مەرزن گیانە» (بە وێنە نیشاندەدرێ)
مەرزن گیان : (دەستی لە نێو دەستی شوڕ مەحمودە)
«توخولاّ دەستت بێنە بەلّکو غەریباتیەکەم لەبیر بچێتەوە
زورت ئەزیەت‌و ئازاب لەسەرەمنی سەر بەتالّە کێشاوە
پێت قەرزدارم فەرموو وەربگرە کام‌وکاوە»
شایەر :
«ئەوە سمێلەکی خورمایی لەسەر کولّمەکی ناسك‌و شلك دانە وورده ووردە لێوی لێ‌دەبزاوت لەو مەسو خەرامانە
هێندەك دەیانکوت : رۆژی حەشرە ، هێندەك دەیانکوت : دەنگی قازو قولّنگە
هێندەك دەیانکوت : لە ئەرزە ، هێندەك دەیانکوت : لە گەوالّەی دەئاسمانە
هێندەك دەیانکوت : نەخێر ئەوە دەنگی شەپۆلی بەحرانە ،
هێندەك دەیانکوت : خێر قافلەی کاروانە
هێندەك دەیانکوت : نەخێر پاییزە وەختی لەیل‌و مەجرووم خوڵێکدانە
شور مەحمود مێوان‌بوو هەتا سیێ شەوو سیێ رۆژانە
لێتان مبارك‌بی ئەو عەیش‌و لەزت‌و نۆشی ئەو توفلە»
شۆڕمەحمود :
«وەختێك دەبی خەبەرت بۆ بێنن بلّێن شۆڕ مەحمود گەراوە دەرکی خەزێنت بشکێنە ، بلّێن لە عێلیدا فەقیرو داماو نەماوە»
(دەڕوا)
شایەر :
شۆڕ مەحمود زوو بەرێ‌بوو ، لەوێ دەرۆیشتەوە بۆ چلوانی ، دەلّێ هەتا من ئەو
عەروسی‌یە بە دەستی خۆم دەکەمەوە تەواوە
ئەمن لەخۆم نابینم کام‌وکاوە ، رەشی مارگازی لە دلّی من داوە
زەهری روشتووە جەرگ‌و هەناوە
هەرچەندی وەبیرم دێتەوە لێم شل دەبیتەوە هەنگاو ئەژنۆم شکاوە
ئەو تیرەی ئەگەر لە گرێی پشتی منی داوە
عیلاجی بەکەس ناکرێ مەگەر بلّێن مەرزن گیان بە دەستی

خوی دەریهێناوە
دەنا ئەو تیرە تەشەنداره جەرگم پڕ دەکا لە خوێنو لە زووخاوە
مەڵێن شۆڕ مەحمود پیاوێکی بێ ئەقلەو ئەقلی نەماوە»

دیمەنی دووەم

شوێن : پاوانێکی نزیك (بێئاو)
(لەوکاتەی شۆڕ مەحموود بە نهێنی دێتەوە لای مەرزنی ئامۆزایو دەگەڕێتەوە نێو لەشکرە سەرکەوتوەکەی . . لەدوای دەست نیشانکردنی لێپرسراوو کارگێڕی وولات ، بە خۆیو چەند سوارێکی بەرەو (بێئاو) دەگەڕێتەوە بۆ جێبەجێکردنی کاری ژن گواستنەوەی . . لە نزیك (بێئاو) تووشی خاڵۆ فەیزوڵلا دەبێ)
خاڵۆ : (بەخەمناکی) ماندوونەبی
شۆڕمەحموود : (بەسەرسووڕمان) بەهەشتیبین ، خاڵۆگیان چ روویداوە ؟
خاڵۆ : هیچ . . هیچ ، فەرموو بابڕۆین
شوڕ مەحموود : بۆ کوێ ؟ ئەوە بۆ وا چۆڵە ؟
خاڵۆ : دوای ، دوای
شوڕ مەحموود : توو ئەو خولایە ئەگەر پێم نەڵێی ! دڵم تۆقی
خاڵۆ : ناوی خولای لەسەرسەرم ، چیت پێبڵێم : نەموت ناپیاوە ، لەوکاتەی هەواڵی سەرکەوتنی تۆی بیست لەگەڵ بانگی کەڵەبابی نیوەشەو بەخۆیو میرزا چاوشینو سەعەگەرو چەندان ماڵیتر . . باروبارگەیان پێچاوو مەرزنیشیان بە پەلەکێشی ڕاکێشاو بە مل شکاوی بەرەو (بەڵەخ) و (بوخارا) رۆیشتن !
شۆڕمەحموود : لەبەرچی ؟
خاڵۆ : خۆ مندالێنی ، نایەوێ مەرزنت بداتێ
شۆڕ مەحموود : (بەهەناسە هەڵکێشان)
«بەهارە لە خەڵکی بەهارە قاتی ، دەمرمەوە لەبەر قەرەزولفانت
ئەگەر وەکو رەشەماری دەیانهاوێیەوە سەرشانی
ئەمنت دەمرم لەبەر قۆڵگەی بەرگەردنێت ئاوی کەوسەرە
حەوزو بازو دوکانی
مەجبوورم بەدوای دەکەوم . . یانە دەرێژم خوێنێ یانە دەبمەوە فانی»
شایەر : شۆڕ مەحموود دەڵێ :
«خۆ من پیاوێکی نامەرد نیم ، ئەمما خەڵکی دەڵێن : لە شۆڕ مەحمودی بەخسیر کراوە
سبحەینێ سەرزەنیشتم دەکەن دەڵێن مەرزن گیانی لێستاندراوە
قەسەم بەوەیکەم کە بینای چاوە ، هەتا زیندووم روح لەسەر ئێخەی کراسم ماوە
ئەمن دەست هەڵناگرم لەم بژانگە ئەگەر دەڵێی تیرە لە کەوانێت ناوە
ئەوە کیژێ لە کیژانم زێدە
کاکەمەم ئەگەر خۆی بە هیلاکدا بە خولای قەت وەکو توو جوان نەبوو ئەو خاتوزینە»
شۆڕمەحمود :
«ئەمن فکرێ لە گەردەنێ بەخاڵت دەکەم ، ئەگەر سبحەینان لێی دەباریتەوە وورینگەی
دەخوناوێ
ئەمن ئەو دنیا ڕوونەم بە خولای خاترجەم بە بێی توو ناوێ»
شایەر :
«جارچی جار دەکێشی وولاخان لە مەیتەرخانەی بێنە دەرێ
شۆڕ مەحموود لەخۆیداوە تانۆتو هونەرێ
لەتەپلی سەری لێی دەباری غیرەتو جەوهەرێ
دەڵێ : خەونم دیووە نازانم لەو سەفەرەیدا خولاَ چم بەسەردێنێ
رەبی مامە هەر رۆژە مەیتەکت لە ماڵە بەرنە دەرێ
مەرزن گیانت لەمن وەدوور ئێخست چلۆنی پێبەرم زەفەرێ»
شۆڕ مەحموود : (لەکاتی رۆیشتن)
«ئەوەی لەگەڵە من هاتووە ، لەگەڵ منی لێقەوماوە
ئەلعان سەفەرم لەبەرە دەچمەوە بەدوای بەژنەکی باریكو دوو

کوڵمەی خاوە»
شایەر :
«شۆڕ مەحموود لە پێشێدا پیّ ی لە رکێبی دانە
بەبێ ئاوێدا دەرۆیی ، جار جار بە نەرمەو جار جار دەیخستەوە پڕتاوە»
شۆڕ مەحموود : (لەکاتی ئاوردانەوە)
«بەبێ مەرزن‌گیان دنیای رووناوی ، تاقەتی پیاوەتی‌و بینای چاوانم لەکن نەماوە
سەرزەنیشتم نەکەن تیری عیشقە راست‌و چەپ لە جەرگم دراوە»
شایەر :
«ژن‌و پیاو خان‌و بەگلەر ئاغەو نۆکەر پاك لە کوورەی گریانیان دەداوە
دەیانکوت : شۆڕ مەحمود شێتە نازانی یازدە هەزار کەس چاوی لەرێ ی وویە
وەدوای مەرزن گیان دەکەوێ هەقیشێتی مەرزن گیان حۆری بەهەشتی‌یە
لە شوڕ مەحموودی جوانە سەرو رکێف‌و ئاوزەنگی‌یە
سواربووە لە وولاخەکی شێر غەزاڵی ئەسلە گوڵ‌گوڵی‌یە
یوسفی میسرە زولێخا دیارنی‌یە
رەبی شۆڕ مەحموود شانت نەگرێ بەدبەخت‌و نەگبەتی‌یە
رەبی مامە رەش بگری ئازاری گڵی‌یە
شۆڕ مەحموود سوار دەبوو بۆ کەناری هەموو رێگای حەوت سەعاتی لەگەڵ هاتن بەرێیان کردی‌یە
تەکانی‌دەدا بە وولاخی شێر غەزاڵی سمت تەبەقی ئەسلە بەحری‌یە
رەبی چاوت نەبێ لە خوانی زینی‌یە
دوژمنت زۆر خۆشحاڵن دەڵێن شۆڕ مەحموود لە گۆڕی نی‌یە»

دیمەنی سێیەم

شوێن : سەرپردێك
(لەرێگادا کاروانی رەشە ئاغە بە گەلی‌یەکدا تێپەر دەبێ)

میرزا : (دەچێتە نزیك ئاغە) ئەوە چ رۆژێکە بۆ خاتری خولا ؟ !
رەشاغە : (بەلالووتی) تۆم میرزابێ . . لەمە باشتر نابم
میرزا : خولایاربێ لەنێوی ئەبەم
رەشاغە : چاکت لەنێوبرد !
میرزا : ئەمجارە بمبێنە
رەشاغە : چلۆن ؟
میرزا : برۆ لای ئەم پردەوانەو دەمی چەوربکەو . . (قسەکە نابیستری)
رەشاغە : ئەمەیش دەکەم (دەچێتە نزیك پردەوان‌و دەڵێ)
«پردەوان دەستی منت بەدامێن‌بێ
ئەگەر شور مەحمود هات ئەدەب شیرن لاوە
پیّ ی بلێ مەرزن‌گیان دەگەڵ مامە رەشی رۆیین بۆ بەلەخ‌و بوخارایە
ئەمما گەراوە لەکنە من برەك راوەستاوە فرمێسکی دەهات لە دوو چاوە
گەلێکی بە شۆڕ مەحمودی‌دا هەڵدەگوتن بەندوباوە
ئەمما ئاخیری خۆی دەرووباری هاویشت لەو رووبارەی‌دا خنکاوە»
شایەر : (ئەو دیمەنە بچووکە بە وێنە پیشاندەدری)
«ئەوە جا کیژ دەگەرێتەوە کن پردەوانی دەڵێ :
مەرزن گیان :
«پردەوان بە شۆڕ مەحمودی بلێ ئاخر بەوەیکەمە ئەگەر ئەبەدی‌یە
خاترجەمی شۆڕ مەحمودبین بەشی کەس تێدا نی‌یە ، بابە وەلی نعمەتە مختار لە
دەستی خۆمدا نی‌یە
ئەوە دەرۆم لێت دەکەم خولاحافیزی‌یە»
شایەر : (ئەم دیمەنە بچووکە بە وێنە نیشاندەدری)
«ئەوە مەرزن گیانیش دەگەراوە سیّ ی زێری دەدا بە

پردەوانی یە»
شۆڕمەحمود : (لە ڕۆیشتندایە)
«مام دەبێ لە جێگای بابێ بێ
ئەمما تەماشای ، چی لەگەڵە من کرد ، لە دەستم دەرچوو
کیژەکی وەکو مەرزنگیانە»
شایەر :
«دەنا شەرت بێ سەکتەی پێ بکەم بیکەمەوە بێ گیانە
چونکە شەوڕۆی بە مەرزنگیان دەکا ، لێی تێك دەچیتەوە
زنجیری دەزولفانە
هەك نەمێنم نەوەکو خەوی بشکێتەوە لە چاوانی
حادزبێ شل وملو لەبەردڵانە ، مردن بۆ من چاکترە لەو
حەسرەتو گیان کێشانە
هەك نەمێنم نەژیم بەو ژیانە ، بە سێ ڕۆژی دیکانە دەیگێڕمەوە
کەژاوە»
پردەوان : (دەچێتە لای خێزانەکەی خۆی) مەنیج گیان
مەنیج : (بەتوورەیی) خۆرکت لێ کەوێ ، چیت ئەوێ ؟
پردەوان : پاڵە ، زۆڵ ، زۆڵ (پێدەکەنێ)
مەنیج : خەونت دیووە ؟
پردەوان : (بەقاقای پێکەنین) پیاوێك سێ سەد زێڕی داومەتیو
کچەکەیشی سیی زێڕ !
مەنیج : (بە دیتنی پارەکە گەشکە دەگرێ) لەبەرچی ، خێریان
کرد ؟
پردەوان : نا . . نا ، وەکو مەسەلەی خۆمو تۆ !
مەنیج : مەسەلەیچی ؟ ئێمە کەی مەسەلەمان هەبووە !
پردەوان : (خۆی دەجووڵێنیو لە دوورەوە بە دەم لاسای ماچ
کردن دەکاتەوە) بەڵام نازانم بە قسەی کامیان بکەم (قسەکەی
بۆ دەگێڕێتەوە . . قسەکە نابیسترێ)
مەنیج : (بەلاسمێ یەوە) بە قسەی پارە زۆرەکە بکە
پردەوان : (دەڕوا) باشە ، بە قسەی پاڵە زۆڵەکە دەکەم
شایەر : (ئەم دیمەنە بچووکە بە وێنە پیشاندەدرێ)

«ئەوە شۆڕ مەحمود دەهاتەوە سەر پردێو پیاوێك لەسەر پردێ
ڕاوەستاوە دەڵێ»
شۆڕمەحمود
«پردەوان توو ئەو خولایە گەر ئەبەدی یە
بمدەیێ خەبەرەکی بە ڕاستو بە ئەسەحی یە
مامەڕەش هات ڕۆیی سەرداری - بێ ئاو - یێ ، بۆ بەلەخو
بوخارایە ؟
ئەتوو ئەو خولایەی ، پردەوان پێم بڵێ لەگەڵیدا بوون هیچ
حورمو کچو ژن»
شایەر :«ئەوە ڕووی بابی پردەوانی ڕەش بێ بۆ نەگریا گوتی
پردەوان :
«ئەی ئەمیر بەو ئەلیاسەیکەم ئەگەر دایم خەریکی مەئموری
بەحرانە
بەو خدرەیکەم ئەگەر دایم خەریکی مەئمووری چۆلو بەریانە
بەو موحەمەدەل مستەفایەیکەمە ئەگەر لە خۆشەویستی ووی
دنیای دانە
بە نوحی نەبیکەم ئەگەر عومری دەگەیشتەوە نۆسەد ساڵانە
لەخزمەتی توودا درۆ ناکەم ، هیچ ناکەمەوە بوختانە»
شایەر : (ئەم دیمەنە بە وێنە نیشاندەدرێ)
«دەستی دەدا لە ڕانانە ، ئاوی دەهات لە چاوانە
بە نەعلەتبێ جا ئەویش شەشومو شەیتانە»
لەتەپڵی سەری خۆی دەدا دەستی دەکردەوەبەگریانە .
پردەوان :
«برینت کولاندەمەوە ئەو دەردەم تازە ناکرێتەوە دەرمانە
کیژێکیان دەگەڵ بوو شل وملو نێوی مەرزن گیانە ، باڵا بڵندو
گەردن گەشانە
دەیکوت : پاشی شۆڕ مەحمودی مردن خۆشترە لەو ژیانە
تازە چاومان بە یەکتر ناکەویتەوە هەتا ڕۆژی خولا دەکاتەوە
دیوانە
خۆی لە چۆمی هاویشت ئەلعان قەبری ووی زگی ماسی یانە»

شایەر : (ئەم دیمەنە بە وێنە پیشاندەدرێ)
«جا ئەوە شۆڕ مەحمود داحەپەساوە ، هیچ لەکنی نەماوە روحو گیانە
قرمەی لە خەنجەرێ دەهێنا دەتکوت ئەمیر ئەرسەلانە
سەعاتی هەوەل پردەوانی‌دەکردەوە بێ‌گیانە»
شۆڕمەحمود :
«ئەمن بە ئاوات بووم بمدەیێ خەبەرێ خۆشی مەرزن گیانە
ماڵەکەم ئاور تێبەردەن با لە ماڵەکەم وەدەر نەکەوتەوە ماڵو خێزانە»
شایەر : «جا ئەوە شۆڕ مەحمود دەیکوت»
شۆڕمەحمود :
«مەرزن گیان چبکەم هەتا رۆژی قیامەتێ لەمن بوویەوە بە قاتی
جا خۆ نەمانی تووو بۆ من باسی سەرە
خودی میراتی من بۆ سەردار عێلان بەجێ‌مێنێ ئەوبەر ئەوبەرە
لەسەررا خۆی لە پردێ هاویشتە ئەوبەر ئەوبەرە»
شایەر : (بەوێنە) «جا ئەگەر مەرزن گیان وای دەزانی شۆڕ مەحمود نەهاتەوە
سەد زێڕی‌دا کوتی بمگێڕنەوە بۆ سەر پردێ
ئەگەر هات دیتی هەموو کلکی وولاخیان کردۆتەوە شینە»
مەرزن گیان :
«کورە تووخولاً راستە دەڵێن شۆڕمەحمود لە گێژاوی دەریادا خنکاوە ؟
سەلای گەورەوگرانم لێ‌رابوو کەسم لەماڵە بابو بابەوانانداد نەماوە»
شایەر : مەرزن گیان دەڵێ :
«هەتا ئەوێ رۆژێ دەڵێن رۆژی قیامەتە ، رۆژی مەحشەرە خولاً دیوانی داناوە
کورە گەڕیدە سوار بۆم بگێڕنەوە بۆم بکەنەوە شەڕناخێوی جلیتانێ
تا ئەمن سەری خۆم بەرمەوە بن کووپەڵەی دەخمی سەر
شێلنگەی دەخمخانێ لەبۆ سوارەکەی هات‌ونەهاتی لە گێژاوی دەریادا خنکاوەو بۆتەوە بێ‌گیانێ»
مەرزن گیان :
«سوار بۆم بگێڕن گەرمەشینێ گەر هیچ شتێك لایەقی شۆڕمەحمود نی‌یە
وەڵلاهی بیلاهی ئەمنیش وەکو توو کفنم زگی ماسی‌یە»
شایەر : (بەچاوی بە فرمێسك)
«لە چەپلەی دەدا ئەویش خۆی داویشتەوە دەنێو گەڕیدە پردی‌یە جا دەڵێ دنیای وێرانەو بناغە رووخاو
دڵێت بە کوێت خۆشکەم ، دنیای نەهاتەوە ، جێگاو ڕێگای شێرانی تێکدراو
لەدەریادا چلۆن شۆڕ مەحمودو مەرزن گیان خنکاو
نۆسەد کەس بوون هەر لە جەماتێ ، لەوێ شێت بوون بۆ حوکمو حوکماتێ
دنیای بێ‌وەفا کەست ناگاتێ یا ساحب جەوهەرێ یانە بێ‌هونەر
یان فەرمانبەردار یان ئەمربەر تا شاو سولتان تا میرو بەگلەر
دنیای بێ‌وەفا ، بوکەس ناچیتە سەر ، ئای لەوێ‌کەو لە دنیایە
بۆکەسی نەبوو شەرتو وەفایە . جوانان دەستیان پێ‌دەگرت دنیا ، پیران دەستیان لێ بەردەدایە
چەند خانو خاتوون زولفی عەنبەربۆ ناسك جەبینان شیرن چاوو برۆ
ساحب جەوهەران کوڵمە وەك لیمۆ . عاقیبەت مەرگەو من دەستەو ئەژنۆ
چەند رۆڵەی جوان چەند بالاً نەستەرەن . هەمووی چاوەڕێ حەوزی کەوسەرن
چەند میروبەگلەر چەند پەر بەسەرن . عاقیبەت دەبێ خەبەری مەرگ بەرن»

بۆ ئاگاداری :

دەرهێنەر مافی خۆیەتی دەسکاری دەقەکە بکات بۆ سەر شانۆ . لەگەڵ دەستنیشانکردنی شێوەی ئاوازی گۆرانی‌یەکە . .